

hvi. Nu ville ærede Medlemmer ſe, at Krigsminiſteriet henviſer Andragendet til den tydſke Regjering og ſiger, at i Genhold til Fredſtraktaten vedkommer det dem og ikke den danſke Regjering. Men det er efter min Mening vedkommende Andraget ikke tjent med. Han maa være berettiget til at holde ſig til den, der har tilføjet ham Skaden, og om ſaa den danſke Regjering, ſom er den, der har forlangt af ham, at han ſkulde rydde ſit Bohave ud af Huſet, ſenere kan holde ſig til den tydſke Regjering eller ikke, er en Sag for ſig; det er uret at henviſe ham til den tydſke Regjering, han maa holde ſig til den, der har givet Kommandoen. Dette forekommer mig allerede at være en tilſtrækkelig Grund til at give Andrageren den Erſtattung, ſom han forlanger, foruden hvad der iverigt taler for ham. Dette angaaende Andragendet under Nr. 16. Hvad angaar det andet Andragende, ſom har fundet en ſaa varm og velvillig Forvarer i det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgtreds (Sag), kan jeg i det Veſentlige, hvad det Faktiſke angaar, henholde mig til, hvad han har bemærket. Dette Andragende er med Hensyn til Pengesummens Størrelſe utviviſomt det vigtigſte af ſamtlige de foreliggende Andragender, idet nemlig det Erſtattingskrav, ſom de tidligere Forpagtere af Øſtersfiſteriet i Limfjorden har troet at kunne gjøre Fordring paa, andrager over 200,000 Kr. — et ikke uanfelig Betøb. Med Hensyn til denne Sag har det ikke været mig muligt at følge det ærede Udvalg, hverken hvad den trykte Betænkning angaar, eller med Hensyn til de Ord, hvormed den ærede Ordſpører ledſagede Indſtillingen. Det ærede Udvalg er kommet til det Reſultat, ikke at kunne gaa ind paa at anbefale denne Sag af Hensyn til et foreliggende Retſkrav. Udvalget er tværtimod kommet til det Reſultat, at der ikke foreligger nogetſomhelſt Retſkrav; derimod mener Udvalget, at Øſtersforpagterne have foretaget ſaadanne Foranstaltninger, at de have et viſt Billighedskrav paa at ſaae nogen Erſtattung derfor. Den ærede Ordſpører udtrykker ſig ſaaledes, at Staten burde være „nobel“ overfor de tidligere Forpagtere. Jeg er lige af den modsatte Anſkuelſe. Jeg tror, der ikke foreligger nogenſomhelſt Billighedsgrund til at give de tidligere Øſtersforpagtere nogen Erſtattung. Jeg tror derimod, at der maa være ſtærk Tvivl om, hvorvidt de ikke have et virkelig begrundet Retſkrav. Jeg ſkal tillade mig nærmere at motivere dette. Øſtersforpagterne have ikke Krav paa Statskaſſens Billighed; thi Øſtersforpagterne have indgaaet en Kontrakt med Statskaſſen for den overordenlig ringe Sum af 875 Rbl. om Aaret paa en Tid, da der ikke var nogen For Overflødighed af Øſters. Men i de ſenere Aar har der viiſt ſig en ſaadan Righoldighed af Øſters i Limfjorden, at det er utviviſomt, at diſe Øſtersforpagtere maa have haot en overordenlig ſtor Netto-

indtagt navnlig i de ſidſte Aar, af Øſtersfiſteriet. Jeg tror ikke at ſeile, naar jeg anſlaar de ſidſte Aars aarlige Nettoindtagt til at være ca. 100,000 Kr. Netto. Nu er det ganſke ſikkert, at, hvis Øſtersforpagterne havde truffet Foranstaltninger, der havde koſtet Penge og ikke havde haft en ſaa overordenlig ſtor Gevinſt ved Forpagtningen, ſom de have haft, vilde der have foreligget en virkelig Grund til at mødekomme dem fra et Billighedsſtandpunkt og til, om jeg ſaa maa ſige, at være nobel imod dem; men naar de have vundet et ſaa uforholdsmæſſig ſtort Udbytte i Forhold til Forpagtningsafgiften, ſom Tilfelbet er, tror jeg, at man uden at begaa den Feil, ſom det ærede Medlem fra Thisted betegnede ſom hørende til vor Nationalkarakter, kan ſige, at Forpagterne ikke have noget Krav paa, at der viſes dem Billighed. En anden Sag er det derimod, hvad Retsspørgsmaalet angaar, og der ſkal jeg tillade mig at gaa noget nærmere ind paa Sagen, idet jeg kan henviſe til det nævnte ærede Medlems Foredrag med Hensyn til det Faktiſke. Der er det vor Pligt at ſtille os udelukkende paa Statskaſſens Standpunkt. Jeg ſkal ikke her tage Odet for Øſtersforpagterne, det er ikke min Sag, her er det vor Pligt at ſe: Hvad ſtaaer Statskaſſen ſig beſt ved? Det er et fuldkomment Interſpørgsmaal. Det, ſom det dreier ſig om for Statskaſſen, er: Er Statskaſſen udfat for at blive dømt til at betale 200,000 Kr.? Er det Tilfelbet, ſaa bør den efter min Mening foretrække et magert Forlig for en Proceſ, tilmed da Haanden hydes fra den anden Side; derſom derimod Statskaſſen tror ikke at være udfat for at tabe Proceſſen, bør den ikke rætte Haanden til Øſtersforpagterne, men afſlaa ethvert Andragende fra deres Side. Saaledes er Stillingen, naar vi ſtille os paa Statskaſſens Side. Nu bliver det alſaa vor Sag og Finantsminiſterens Sag at underſøge: Er der Fare for, at Statskaſſen kan tabe en Proceſ med Øſtersforpagterne? Det er egentlig Pointet i Sagen, og i den Henseende ſkal jeg ikke negte, at jeg for mit Vedkommende nærer meget ſtor Tvivl om Udfaldet af den Retſag, ſom ſikkert vil blive begyndt derom, hvis der kommer Uſflag fra Regjeringen; og jeg nærer ſaa ſtor Tvivl, at jeg ikke vil tage i Betænkning at opfordre Finantsminiſteren til, hvis han kan, at ſaae Forlig med Øſtersforpagterne, jeg vil ſige mod at betale en Fjerdedel, alſaa 50,000 Kr., og ſaa vilde jeg i hans Sted ſom Diſponent for Statskaſſen anſe det for at være en rigtig god Forretning at betale diſe Penge, iſtedefor at udfætte Statskaſſen for at miſte 200,000 Kr. Jeg ſkal nærmere begrunde dette. Den ærede Ordſpører udtalte, at man i Finantsudvalget var bleven enig om, at det var umuligt for Øſtersforpagterne at bevise, at de havde foretaget ſaadanne Foranstaltninger, ſom, i Genhold til For-